

RINGERIKE KOMMUNE

Miljø- og arealforvaltning, Areal- og byplankontoret

PLANBESKRIVELSE

Plan id: 3007_436

Detaljregulering for

Lamoen- utvidet grusuttak

Utarbeidet av Guni Consult/ Gunnar Nilsen, januar 2019- revidert april og desember 2019 og februar 2020

INNHALDSFORTEGNELSE

	side
1. Sammendrag	4
2. Bakgrunn	4
3. Planprosessen	5
3.1 Medvirkning	5
4. Planstatus og rammebetingelse	5
4.1 Overordnede planer	5
4.2 Nasjonale mål og retningslinjer	5
4.3 Gjeldende reguleringsplaner	5
4.4 Tilgrensende planer	5
5. Beskrivelse av planområdet, eksisterende forhold	6
5.1 Beliggenhet	6
5.2 Dagens arealbruk	6
5.3 Landskap	7
5.4 Kulturminner og kulturmiljø	10
5.5 Rekreasjonsverdi/ rekreasjonsbruk	11
5.6 Landbruk	12
5.7 Trafikkforhold	13
5.8 Barns interesser	14
5.9 Teknisk infrastruktur	15
5.10 Støyforhold	16
5.11 Luftforurensning	17
5.12 Grunnforurensning	17
5.13 Næring/ sysselsetting	17
5.14 Ressursen/ Massebehov	17
6. Beskrivelse av planforslaget	17
6.1 Planlagt arealbruk	17
6.1.1 Reguleringsformål	17
6.2 Gjennomgang av reguleringsformålene	17
6.2.1 Bebyggelse og anlegg/ råstoffutvinning	17
6.2.2 Samferdselsanlegg	17
6.2.3 Hensynssoner	18
6.2.4 Bestemmelsesområder	18
6.3 Annen planinfo	18
6.4 Miljøoppfølging	18
6.5 ROS- analyse	18
6.6 Fagutredninger	18
7. Konsekvensvurdering	19
7.1 Forholdet til ku-forskriften	19
7.2 0- alternativet	19

8.	Virkninger/ konsekvenser av planforslaget	19
8.1	Overordnede planer	19
8.2	Landskap	19
8.3	Kulturminner og kulturmiljø	20
8.4	Naturmangfoldsloven	20
8.5	Hydrogeologi/ grunnforurensing	21
8.6	Støyforurensing	23
8.7	Luftforurensing/støv	24
8.8	Rekreasjonsinteresser/ rekreasjonsbruk	24
8.9	Trafikkforhold	24
8.10	Barns interesser	26
8.11	Jordressurser/ landbruk	26
8.12	Teknisk infrastruktur	27
8.13	Økonomiske konsekvenser for kommunen/ samfunnet	27
8.14	Konsekvenser for næringsinteresser/ samfunn	27
8.15	Interessemotsetninger	27
8.9	ROS- analyse	27
9	Innkomne innspill	28
9.1	Innkomne merknader/ innspill	28
9.2	Tiltakshavers kommentarer til merknadene	28
	Fylkesmannen i Buskerud	28
	Buskerud fylkeskommune	29
	Statens vegvesen	29
	Direktoratet for mineralforvaltning	30
	NVE	31
	Ringerike kommune	31
	Hole kommune	32
	Moe Gård	32
	Pål Heimdal	32
	Eiliv Kornkveen	32
	Ringerike Idrettsråd	32
9.3	Innkomne merknader ved 1.gangs utleggelse av planen på høring	33
9.4	Innkomne merknader ved begrenset høring	38
10.	Avsluttende kommentar	41

1. Sammendrag

Planprogrammet ble vedtatt i januar 2018. Planen er utredet i henhold til konsekvensutredningsforskriften § 6, vedlegg I nr. 19 og § 10 a.

Etter at planprogrammet ble vedtatt er planområdet utvidet med ca. 20 daa mot nord for å gi uttaksområdet nødvendig tilkøpling til Fv 158, innlemme dagens brakkerigg og vekt i planen samt gi relikttjordbiene bedre beskyttelse med en hensynssone. I høringsprosessen ble det fremmet innsigelse fra Fylkesmannen, som blant annet krevde det gamle masseuttaksområdet innlemmet i planen og bedre beskyttelse av relikttjordbien.

Planområdet er derfor nå på ca. 414 daa, og planen legger opp til uttak av ca. 7-800.000 m³ grus med etterfølgende innfylling med ikke forurensede masser. Innfyllingsvolumet er økt for å gi en bedre landbruksmessig tilpasning mellom det gamle og det nye området, samt å kunne få til et fall i terrenget mot fangdammene som er krevd av Fylkesmannen.

Utredningene er utført i henhold til planprogrammet og det er utarbeidet fire fagutredninger samt beskrivelse i henhold til Ringerike kommunes mal for planbeskrivelse. Innspill i forbindelse med høringen av planprogrammet er besvart i utredningene og beskrivelsen. Grusuttakets nære beliggenhet til Lamyra Naturreservat, og rødlistede arter i og utenfor planområdet, er viet stor oppmerksomhet.

Både den geotekniske rapporten og naturmangfolds rapporten, begge utarbeidet av Cowi, slår fast at grusuttaket med etterfølgende innfylling av ikke forurensede gravemasser ikke vil få negative konsekvenser for Lamyra, når rapportenes anbefalinger følges. I forbindelse med kravet fra NVE om en stabilitetsvurdering, og økningen av innfyllingsvolumet er det, av Cowi, utarbeidet to nye fagutredninger som begge konkludere med at innfyllingen av rene gravemasser ikke får negative konsekvenser for stabiliteten i massene i området eller avrenning til Lamyra.

Planområdet brukes til en viss grad til rekreasjonsformål i dag. Etter at størstedelen av området er avskoget, som et ledd i den normale skogdriften, og det resterende står for tur til å bli det, er rekreasjonsverdien av naturlige årsaker borte.

Det er utført ROS- analyse som konkludere med at tiltaket har en akseptabel risiko, når anbefalte tiltak gjennomføres. Det viktigste tiltaket er et overvåkingsprogram for å overvåke grunnvannsstrømmene i anleggs/ driftsperioden.

Da dagens uttak og innfylling på eksisterende område avsluttes i løpet av 2020 er det viktig for tiltakshaver at utvidelsen kan være på plass i løpet av sommeren/ høsten, da etterspørselen av både grus, jord og mottaksplass for ikke forurensede masser er stort.

Fylkesmannen har med brev av 13.2.2020 trukket sin innsigelse til planen.

2. Bakgrunn

2.1 Hensikten med denne planen er å utvide området for grusuttaket på Lamoen/ Helgelandsmoen. Utvidelsen for grusuttaket er etter innlemmingen av det gamle uttaks/ mottaksområdet på totalt 414 daa, og er en naturlig utvidelse av eksisterende drift.

Naboer vi har vært i kontakt med sier at det har vært uttak av sand/grus på Lamoen så lenge de kan minnes. Andre kan fortelle at bestefar/oldefar har fortalt at de har tatt ut sand der i deres tid. Det er vel rimelig å anta at området har fungert som et lokalt bygdesandtak som lokalbefolkningen har brukt til sin bruksformål gjennom tidene.

Kommersiell grusdrift på området ble etablert av Brødrene Lien på midten av 60- tallet. Skaaret Landskap AS kom inn som drivere av uttaket på midten av 90- tallet.

Dette uttaket nærmer seg slutten, og grunneier og tiltakshaver ønsker å utvide uttaksområdet til samme type drift/ aktivitet som i dag, uttak av sand og innfylling av ikke forurensede masser, før tilbakeføring av området til opprinnelig bruk, LNF.

2.2 Forslagstiller til denne planen er Skaaret Landskap AS. Guni Consult/ Gunnar Nilsen er engasjert som plankonsulent. Ole Gjerde er grunneier på eiendommen gnr.3 bnr.3 og Trond Lyseng på gnr. 3 bnr. 45.

2.3 Tidligere vedtak i saken: Formannskapet fattet 23.01.2018 (sak 2/18) vedtak om oppstart av planarbeid 0605_436 detaljregulering Lamoen, samt å legge forslag til planprogram ut til offentlig ettersyn.

I delegert vedtak, sak nr. 231/18 er det fattet følgende vedtak:

Rådmannen fastsetter planprogram, pbl. § 12-9, for 0605_436 detaljregulering Lamoen med delegert myndighet fra formannskapet. Planprogrammet legger grunnlaget for det videre planarbeidet. Fastsatt planprogram kan ikke påklages.

2.4 Tiltaket skal behandles etter konsekvensutredningsforskriften §6, vedlegg I nr.19 og §10 a.

3. Planprosessen

3.1 Medvirkningsprosess:

Varsel om planoppstart er annonsert i Ringerikes Blad og på kommunens hjemmeside. Varsel datert 21.1.2018 med forslag til planprogram er også tilsendt naboer og offentlige etater og organisasjoner. Det er avholdt nabomøte på Helgelandsmoen den 7.3.2018.

Varsling av planutvidelse ble kunngjort i Ringerikes blad den 22.3.2019 og naboer og offentlige etater ble varslet med brev. Innlemmingen av eksisterende område i planen er annonsert og har vært på begrenset høring.

4. Planstatus og rammebetingelser (med vekt på avvik fra overordnet plan)

4.1 Overordnede planer

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel (KPA) for Ringerike kommune ble vedtatt 31.1.2019. Planområdet ligger i Landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område) og det er derfor ikke i samsvar med arealformålet i KPA.

4.2 Nasjonale mål og retningslinjer

To retningslinjer fra Miljøverndepartementet kommer til anvendelse i planarbeidet

- Retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen, Miljøverndepartementets T-1442 angir krav til hvordan støy skal behandles i arealplaner.

- Rikspolitiske retningslinjer for samordna areal- og transportplanlegging.

(Miljøverndepartementets T-5/93). Arealbruk og transportsystem skal utvikles slik at de fremmer samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, med miljømessig gode løsninger, trygge lokalsamfunn og bomiljø, god trafiksikkerhet og effektiv trafikkavvikling.

4.3 Gjeldende reguleringsplaner

Området er ikke tidligere regulert.

4.4 Tilgrensende planer

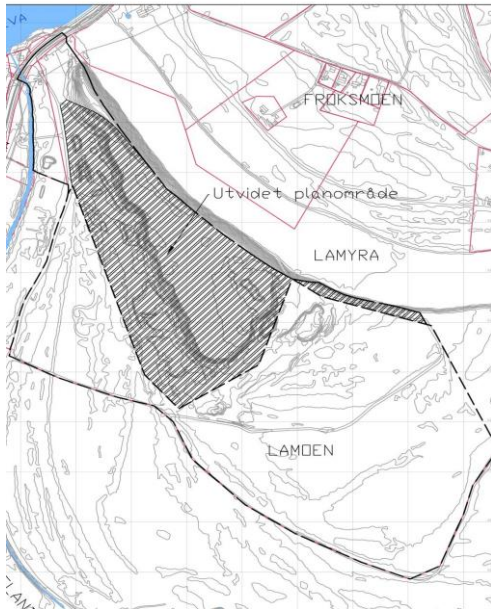
Tilgrensende plan er 0605_345- FV 158, GS-veg Helgelandsmoen- Botilrud.

Tilgrensende innfyllingsområde ligger inne i gjeldende kommuneplan

5. Beskrivelse av planområdet, eksisterende og planlagt

5.1 Beliggenhet

Planområdet ligger mellom bebyggelsen (Ringerike kommune) på Helgelandsmoen, Lamyra naturreservat og grensen mot Hole kommune. Planområdet inkluderer nå også dagens uttaks/innfyllingsområde.

Figur 1 Planområdet er totalt på ca. 414 daa.

5.2 Dagens arealbruk

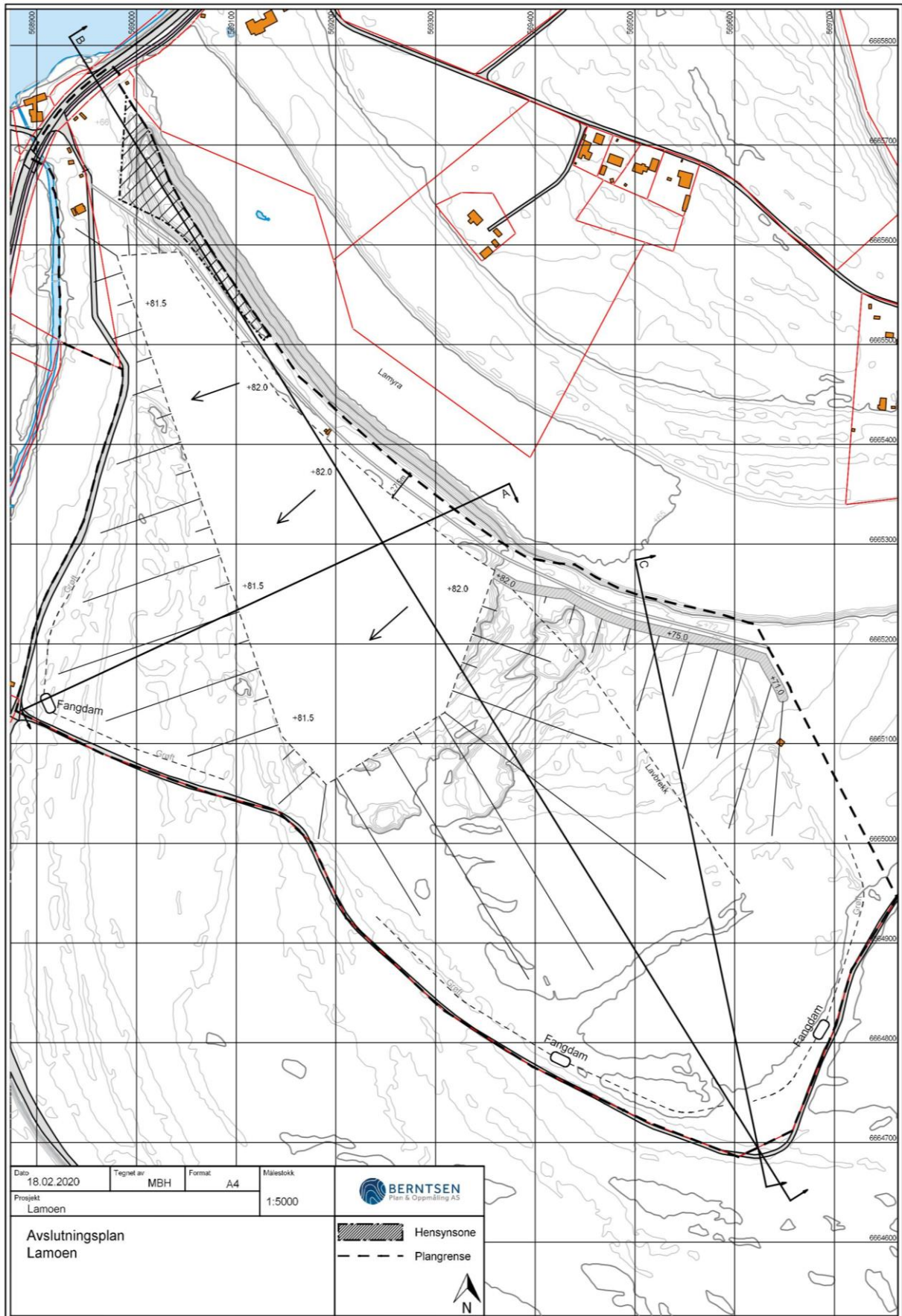
Arealene benyttes i dag til skogsdrift. Største delen av området er avskoget og en liten del er tidligere tatt i bruk til grusuttak.

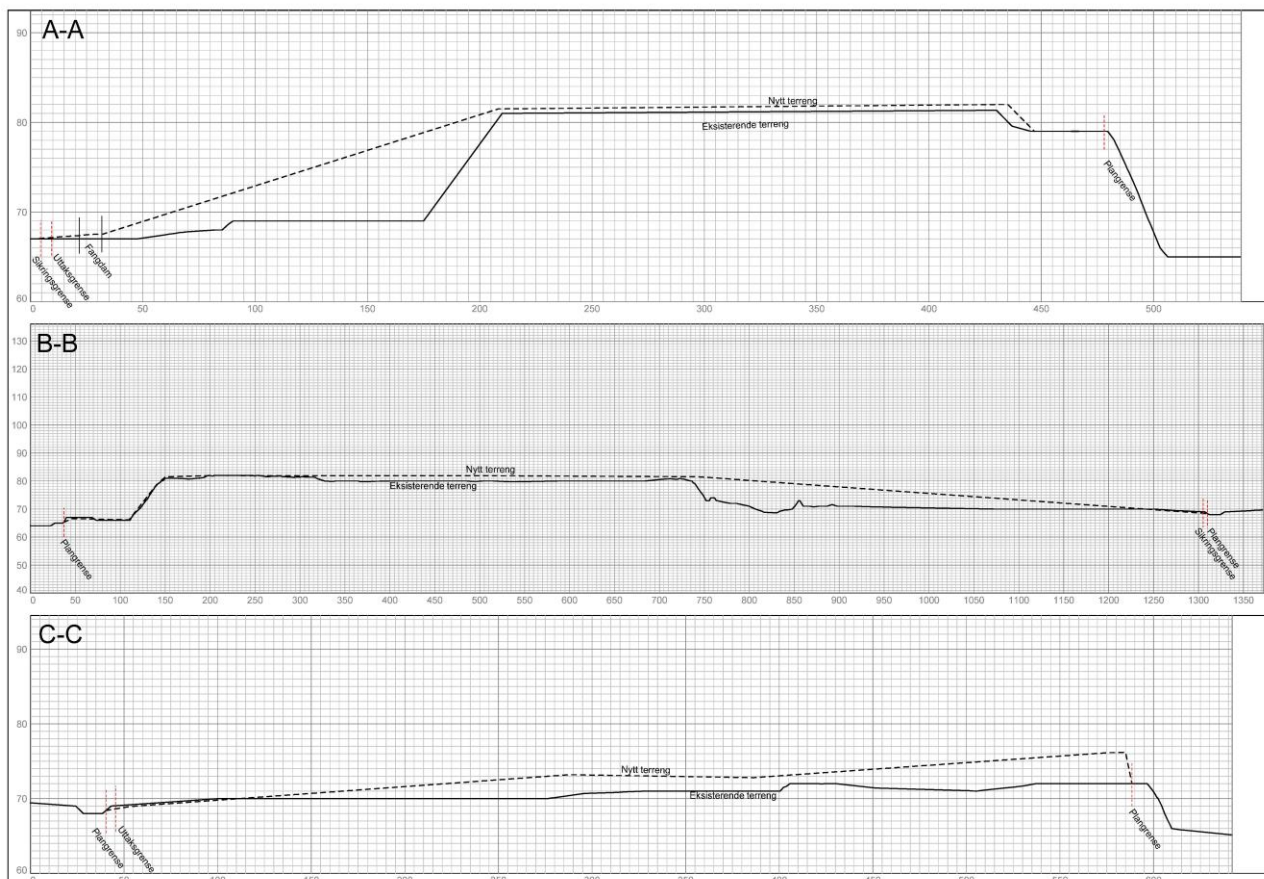
Figur 2 Dagens situasjon i planområdet

5.3 Landskap

Planområdet er et gammelt elvelandskap som er sterkt påvirket av eksisterende masseuttak og innfylling av masser. Området er flatt med høydevariasjoner på 2-5 meter. Området er delvis skogbevokst og delvis avskoget, beliggende mellom Lamyra Naturreservat og Norderhovsveien på Helgelandsmoen. Ved utvidelsen av planområdet til også å omfatte dagens innfyllingsområde (i midten på bildet) endres beskrivelsen av planområdet. Dagens innfyllingsområde skal tilbakefylles til 82 moh, og nærmer seg avslutning. For å etterkomme Fylkesmannens krav om etableringa av fangdammer for å unngå avrenning mot Lamyra, etableres den nye fylling fra dagens fylling og ut til ytterkanten av planområdet. Dette gir fall nok til å ivareta avrenningen mot fangdammene, hindrer avrenning mot Lamyra, gi en bedre anvendelse av jordbruksarealene for maskinell drift, samt økt innfyllingsvolum og en noe endret landskapsprofil.

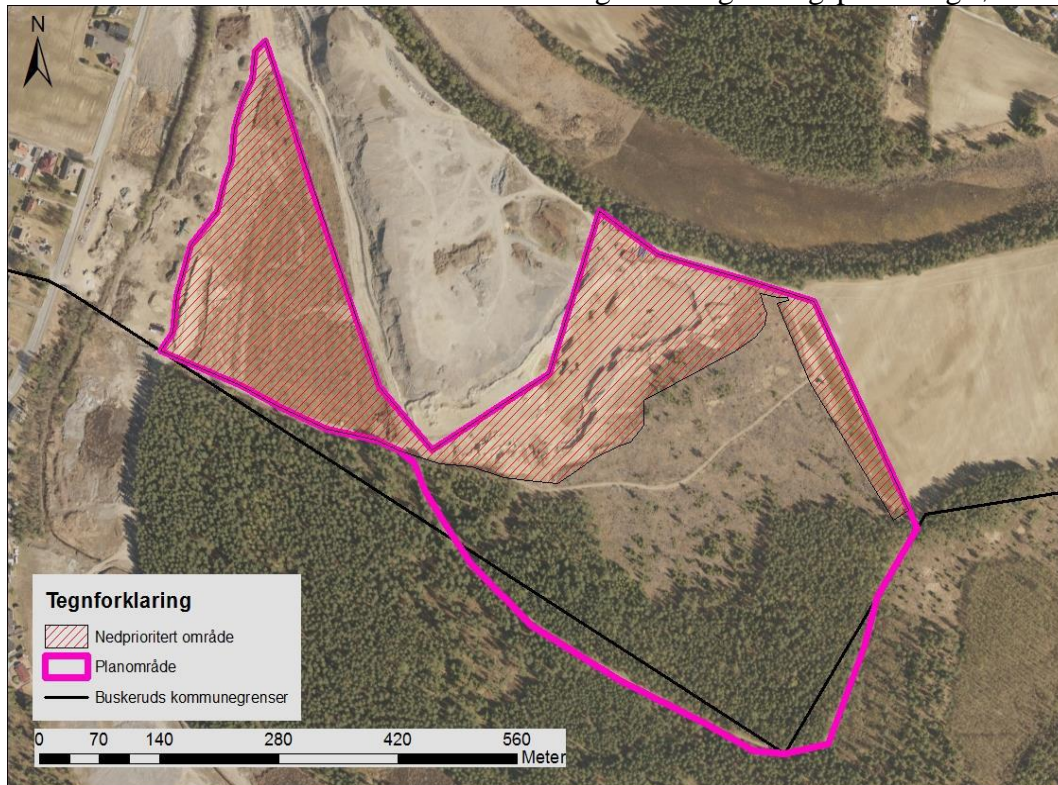
Figur 3 Planlagt fylling med fall mot fangdammer

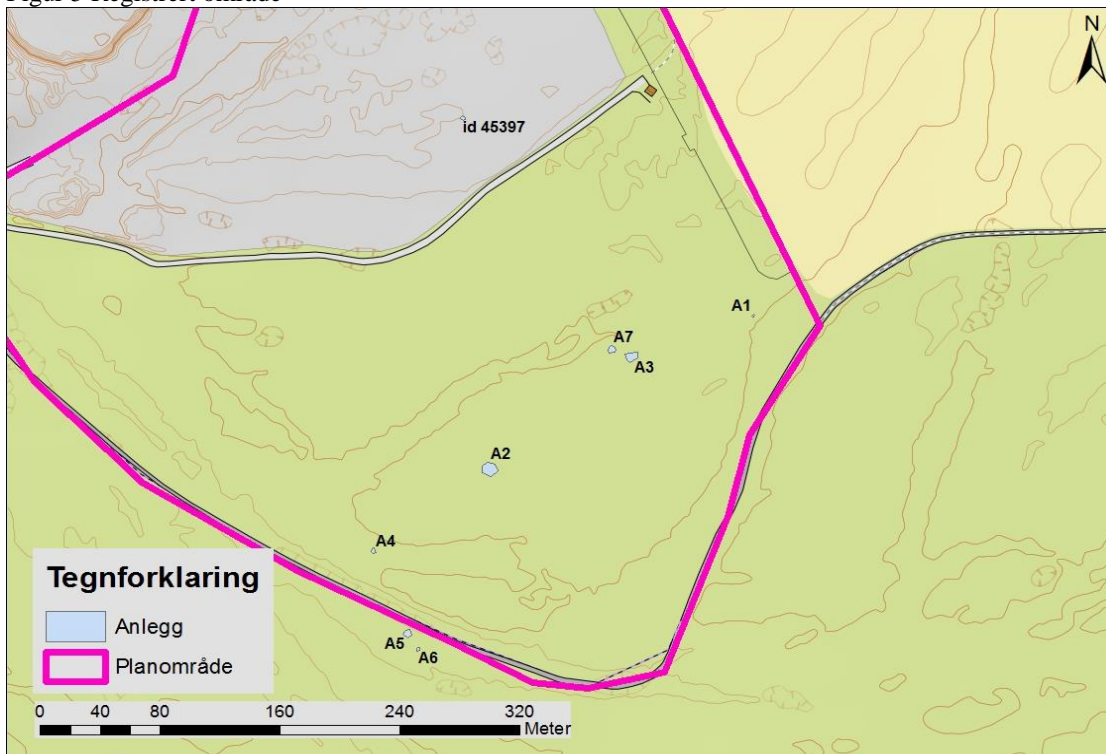
Figur 4 Fylling over dagens terreng.

5.4 Kulturminner og kulturmiljø

Det er gjort registreringer av flere kullgroper innenfor og utenfor planområdet. Dette er automatisk fredete kulturminner som vil bli lagt inn i reguleringsplanen og søkt frigitt.

Figur 5 Registrert område

Figur 6 Registrerte kulturminner (kullgroper)

5.5 Rekreasjonsverdi/ rekreasjonsbruk

Området har helt klart rekreasjonsverdier, men er relativt lite benyttet. Stier og veier er ikke merket med skilt. En større vei langs området ytterkant mot syd, i grensen mot Hole, synes som den mest benyttede til sykling, løping og ridning. Denne veien vil ikke bli berørt av tiltaket.

Området benyttes også til orientering, men etter at skogen er tatt ut, er området ikke særlig interessant til dette formålet, før ny vegetasjon er på plass igjen.

Figur 7 Avskoget område

Figur 8 «Grenseveien» mot Hole

Et par andre mindre stier inne i området vil bli berørt. Disse stiene blir benyttet av turgåere, joggere, orienteringsløpere etc.

Figur 9 Tursti

Utafor det planlagte uttaksområdet imot øst, ligger det ei modellflystripe. Flystripa vil ikke bli berørt av tiltaket og adkomsten til stripa vil bli som i dag.

Figur 10 «Flystripa»

5.6 Landbruk

Det planlagte uttaksområdet ligger i et LNF område/skogbruk. Som det fremgår av figur 2 er mesteparten av området avskoget og den resterende delen ca. 80 daa er gran/furuskog med høy hogstklasse. Se figur 7 og 9.

Figur 11

5.7 Trafikkforhold

Planområdet vil ha sin adkomst fra fv.2854 i samme avkjøring som dagens anlegg, videre på dagens driftsvei/ innfyllingsområde frem til det nye uttaksområdet.

Fv 2854 har i dag en trafikkmengde på ÅDT 14-1500 i henhold til Fellesprosjektets tall, og en ÅDT på 2900 i hh til tall fra Vegvesenet. . Dette er beregnede trafikk tall. Det er etablert forbikjøringslomme på utsiden av kjørefeltet i retning mot Helgelandsmoen. Også i fremtiden vil massetransport foregå på strekningen Botilrud- innkjøringen til anlegget.

Fylkesveien har god standard på denne strekningen, hvor det også er anlagt separat gang- og sykkelvei med belysning, slik at trafiksikkerheten for myke trafikanter er godt ivarettatt. Fylkesveien er skiltet med en hastighet på 60 km/t frem til ca. 50 meter før avkjøringen til anlegget, hvor hastigheten er satt til 50 km/t. Veien er ikke skolevei. Etter at Kirkeskolen på Norderhov ble nedlagt fraktes skolebarna fra Helgelandsmoen med skolebuss til Benterud skole. Det er så vidt oss bekjent bare registret en ulykke ved innkjøringen til anlegget, januar 2019. Det er god oversikt i krysset og det er lagt inn frisktlinjer i planen. Det er ikke registret nevneverdige problemer med trafikkavviklingen selv på dager med stor trafikk inn til anlegget.

Figur 12 Fv 2854 med separat gangvei og paseringslomme

5.8 Barns interesser

Det er ikke registrert spesielle interesser for barn og unge i det planlagte uttaksområdet, foruten de generelle friluftslivs/ rekreasjonsinteressene som er der.

5.9 Teknisk infrastruktur

Anlegget har lite teknisk infrastruktur. Avløp fra kontorbrakke med spiserom går til lukket anlegg. Riggen er tilkoplest offentlig vann.

Figur 13 Kontor og spisebrakke

Figur 14 Innkjøringen med vekt

5.10 Støyforhold

Det foregår ikke knusing av stein på området. Maskinelt utstyr for harping og sikting av jord og grus og diverse hjullastere og gravemaskiner genererer noe støy. Det er utarbeidet støyrapport med støysonekart som viser akseptable støyutslipp innfor forurensingsforskriftens grenseverdier for boliger. Støyberegningene er gjort med det maskinelle utstyret på flat mark. I realiteten er sikteanleggene og rullende materiell omgitt av lagerhauger av jord og sand som demper støynivået ytterligere. Se nedenforstående figurer.

Figur 15 Sikteverk

5.11 Luftforurensing

Den største kilden til luftforurensing er støv fra jord- og grusproduksjonen (sikting/harping) samt støvflukt fra grushaugene. Ved behov dempes støvflukten med vann. Det er utført støvmålinger som viser akseptable verdier, innenfor forurensningsforskriftens krav.

Figur 16 Grus til jordblandingen

5.12 Grunnforurensing

Det er ikke registrert grunnforurensing som følge av dagens drift på området. Alle masser som tas inn for deponering er forhåndsklarert/ dokumentert som ikke forurensede. Masser som ikke kan dokumenteres tas ikke imot. Det foretas en mottakskontroll når massene kommer til anlegget, ved vekta, og så en visuell kontroll ved utplanering/ dosing av massene. Fremtidig mottak vil følge de samme prosedyrer. Internkontrollsystemet ivaretar disse prosessene.

5.13 Næring/ Sysselsetting

Anlegget sysselsetter totalt ca. 10 personer, litt varierende med årstiden. I tillegg kommer personer som er engasjert på transportsiden.

5.14 Ressursen/ Massebehov

Massene på Lamoen har ikke topp gruskvalitet, men grusmassene har meget god kvalitet til det formålet Skaaret Landskap bruker de til, jordproduksjon. Ressursen er på ca. 7-800.000 m³. Grusen blandet med kompost, myr og egnede humusmasser som med Skaarets resept blir glimrende jord, til både anlegg og spesialprodukter til golf og fotballbaner. Etterspørselen er stor.

Kombinert med mottak av ikke forurensede gravemasser, for deponering i den uttatte delen av grustaket, gir konseptet et praktisk, økonomisk og miljømessig godt opplegg. Også for grunneier som først tar ut virket, så grusen, så innfylling av ikke forurensede masser for tilbakeføring av arealene til LNF område, før nye trær plantes, er dette god arealutnyttelse. Behovet for deponering av masser er også stort. Massene kommer hovedsakelig fra store seriøse aktører i anleggsbransjen.

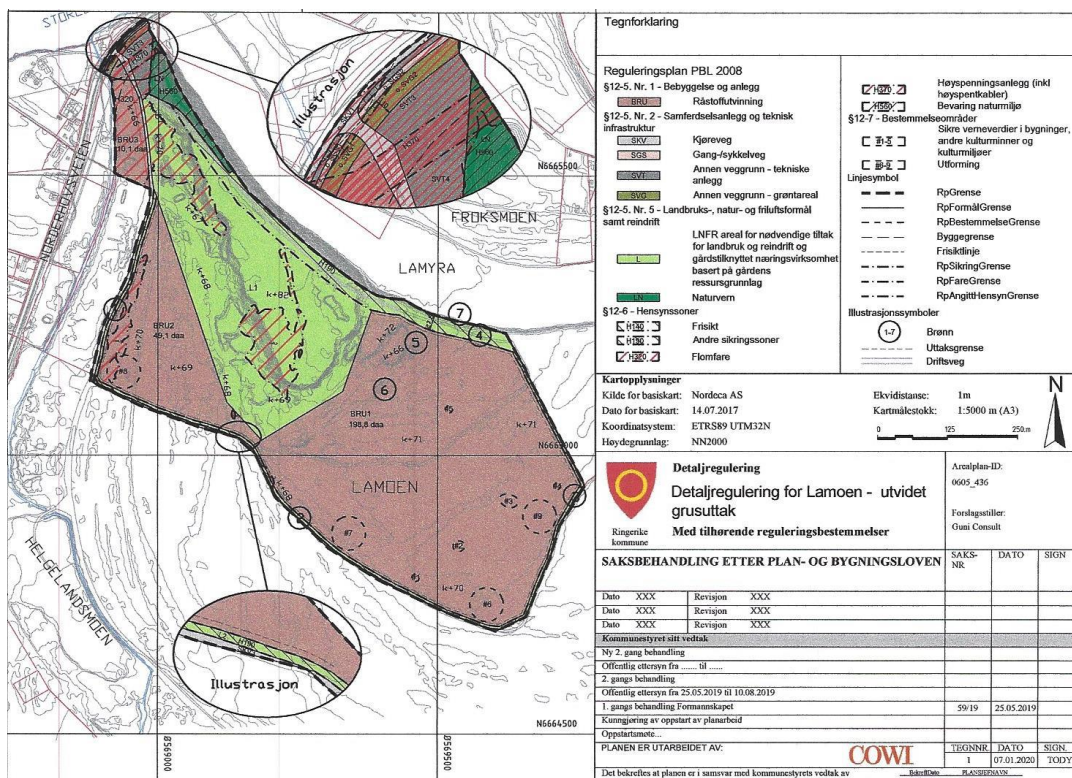
6. Beskrivelse av planforslaget

6.1 Planlagt arealbruk

Den planlagte arealbruken er som tidligere nevnt uttak av grus for jordproduksjon, og etter endt uttak, innfylling av ikke forurensede gravemasser, før arealene tilbakeføres til skogbruk

6.1.1 Reguleringsformål

Reguleringsformålene i planen vil være bebyggelse og anlegg, samferdselsanlegg, landbruks- natur og friluftsområde, hensynssoner og bestemmelsesområder.

Figur 17 Reguleringsplanen

6.2 Gjennomgang av reguleringsformålene

6.2.1 Bygg og anleggsområde/ råstoffutvinning

Området BRU1 og BRU2 er uttaksområdene på ca. 260 daa. Uttak planlegges til max 66 moh eller min. 0,5m over grunnvannstanden. Beregnet volum er på ca. 7-800.000 m³. Område BRU3 er areal for kontorbrakke, vekt og oppstillingsplass for maskinelt utstyr etc. Det skal ikke tas ut masser på området.

6.2.2 Samferdselsanlegg

SKV er del av fylkesvei 2854 (tidligere fv. 158), kopiert og lagt inn identisk med veien slik den er i veivesenets reguleringsplanen for fylkesveien. Planen er påført frisiktlinjer for både fylkesveien og gangveien.

SKV er også del av hovedanleggsveien inn i området. Veien fortsetter videre sør for uttaks-

området og er «grensevei» mot Hole kommune. SVT er parkeringsareal og oppstillingsplass for tunge kjøretøy. SVG er annen veigrunn, grøntareal

6.2.3 Landbruks-natur og friluftsområder

L1 representerer dagens driftsområde som er innlemmet i planen. Arealet er på 134 daa. Hensynssonen H-190 inngår i L1 området. L2 representerer sikringssonen på 5 meter rundt BRU1 og BRU2. LN arealet er naturvernformål med hensynssone (H-560) for å ivareta og sikre reliktdjordiens tilholdssted.

6.2.4 Hensynssoner

Det er lagt en egen hensynssone (H-190) som vegetasjons- og sikringssone langs veiene mot vest, syd og øst i uttaksområdene BRU1 og BRU2, og mot naturreservatet i nord.

Vegetasjons og sikringssonen som er på 27,5 meter mot naturreservatet og 5 meter rundt resten av uttaksområdet, vil gi en bedre beskyttelse mot reservatet, og en nødvendig avstand mellom veien og uttaket, for etablering av nødvendige sikringstiltak, som voller og/ eller gjerde etter behov. Hensynssonen H-370 markerer arealene under høyspentlinja som krysser området lengst i nord. Frisiktlinjer i påkjøringen til fv 2854 (H140) og flomutsatte områder i planen (H 320) er også markert med egne hensynssoner.

H-560 er hensynssone for beskyttelse av reliktdjorbien.

6.2.5 Bestemmelsesområder

Kullgropene innenfor planområdet er vist på plankartet og det er lagt bestemmelsessoner rundt kullgropene som i planprosessen vil bli søkt frigitt.

6.3. Annen planinfo

Planområdet er et rent uttaksområde for grus med etterfølgende innfylling av ikke forurensede gravemasser. Eksisterende veisystem for dagens uttaks/ innfyllingsområde skal benyttes. Det samme gjelder vekt og vektbygg, og brakkeriggen med vann, toalett, kontor og oppholds/spiserom for ansatte. Det skal søkes konsesjon for uttaket i henhold til Minerallovens bestemmelser. Konsesjonssøknaden skal vedlegges driftsplan hvor blant annet minerallovens krav til sikkerhet i drifts og avslutningsfasen blir ivaretatt. Konsesjonssøknaden vil bli forelagt Ringerike kommune til uttalelse før konsesjon blir gitt.

6.4 Overvåkingsprogram

Det blir etablert et program for å overvåke grunnvannsstrømmene i uttaksområdet. Det skal inngås kontrakt med Cowi, som skal forestå arbeidet. Det første året blir det kontinuerlige målinger. Etter ett år blir resultatene av målingene evaluert, og danner så grunnlag for målefrekvensen i den videre overvåkingen.

6.5 Risiko- og sårbarhetsanalyse

Det er utarbeidet en ROS- analyse som konkluderer med at tiltaket, slik det er planlagt med overvåkingsprogram, har en akseptabel risiko.

6.6 Fagutredningene

Det er utført tre fagutredninger; hydrogeologi, naturmangfold og støy. Resultater fra tidligere utførte støvmålinger er også vedlagt. Øvrige utredninger i beskrivelsen er i henhold til planprogrammet og oppstartmøtet. Ringerike kommunes mal for planbeskrivelsen er benyttet for relevante temaer. Også planbestemmelsene er i henhold til kommunens mal.

7. Konsekvensvurdering

7.1 Forholdet til konsekvensutredningsforskriften.

Da det planlagte tiltaket ikke er i samsvar med arealformålet i kommuneplanen, og planen vurderes å kunne ha stor innvirkning på miljø og samfunn, må det gjennomføres en reguleringsprosess med konsekvensutredning (KU), jfr konsekvensutredningsforskriftens § 6, vedlegg I nr. 19 og § 10 a. Planprogram er utarbeidet i henhold til Pbl § 4.1, og godkjent.

7.2 0-Alternativet

0-alternativet innebærer å ikke gjennomføre tiltaket. I dette tilfellet betyr det en drift som i dag, fram til ressursen i dagens uttaksområde er fullt utnyttet, og godkjent innfylling av masser er avsluttet. Dette vil skje i løpet av en 1 års tid avhengig av markedet. Konsekvensen av dette blir:

- Tap av 10-12 arbeidsplasser + tap av lokale transportoppdrag.
- Store utfordringer for Skaaret Landskap, som en ledende jordprodusent i hovedstadsregionen.
- Tap for samfunnet ved at tilgangen på spesialjord reduseres.

8. Virkninger/konsekvenser av planforslaget

Her vurderes virkninger og konsekvenser av gjennomføring av planen. Konsekvenser for natur, miljø og samfunn beskrives.

Konsekvensene vurderes etter en syvdelt skala opp mot 0- alternativet (ingen utvidelse av uttaket)

Stor positiv konsekvens	(+3)
Middels positiv konsekvens	(+2)
Liten positiv konsekvens	(+1)
Ingen/ubetydelig konsekvens	(0)
Liten negativ konsekvens	(-1)
Middels negativ konsekvens	(-2)
Stor negativ konsekvens	(-3)

8.1 Overordnede planer

Utvidelsesområdet ligger ikke inne i gjeldende kommuneplan, men dette er vurdert i den forutgående prosessen, og behandlingen av planprogrammet. Trasevalget for ny E-16 og Ringeriksbanen er nå valgt og planforslaget er ikke i konflikt med disse trasevalgene.

Virkning/konsekvens/ i forhold til overordnede planer: Ingen/ubetydelig konsekvens 0

8.2 Landskap

Uttaksområdet er «flatt» med en marginal variasjon i høydeforskjellen på fra 2-5 meter. Størstedelen, 2/3deler av arealet er avskoget og på den gjenværende delen står det hogstmoden skog. Landskapsbildet blir noe endret som følge av Fylkesmannens krav om fangdammer for å unngå avrenning mot Lamyra. Ved å starte fyllingen fra eksisterende fylling og jevnt ut til ytterkantene av planområdet får en både nødvendig fall, og et mer hensiktsmessig landbruksområde, samt økt innfyllingsvolum. Se figur 3 og 4 side 8.

Figur 18 Dagens landskap

Virkning/konsekvens/ for landskapsbildet: Liten negativ konsekvens -1

8.3 Kulturminner og kulturmiljø

Den arkeologiske rapporten viser at det er gjort flere nye registreringer av kullgroper innafor det søkte planområdet. Kullgropene er vist på reguleringsplanen. Ei av de tidligere registrerte gropene er ødelagt med den aktiviteten som har funnet sted og to av de nyregistrerte gropene ligger utenfor uttaksområdet og vil derfor ikke bli berørt. De registrerte gropene som vil bli berørt, vil bli søkt frigitt i planprosessen. En frigivelse er en forutsetning for å gjennomføre prosjektet.

Virkning/konsekvens/ for kulturminner/ kulturmiljø: Middels negativ konsekvens -2

8.4 Forholdet til kravene i Naturmangfoldloven

Det er utarbeidet egen fagrapport for naturmangfoldet i og rundt planområdet. Det ble ikke funnet viktige naturtyper på området og rapporten sier blant annet:

Det er ingen registrerte naturtyper innenfor planområdet (Naturbase.no). Det ble heller ikke påvist noen naturtyper (etter DN-håndbok 13) under befaring.

*Like utenfor planområdet er det registrert en av Norges totalt to forekomster av den rødlistede og kritisk truede relikthjordbien (*Lasioglossum quadrinotatum*).*

For å ta hensyn til forekomstene av relikthjordbie anbefales en forsiktighetssone (figur 9) i det videre planarbeidet og driften av anlegget. Forsiktighetssonen vist i figur 9 ligger utenfor regulert område for dette tiltaket, men er ment som en intern bevisstgjøring for fremtidig drift og bruk av masseuttaket. Denne forsiktighetssonen består i all hovedsak av eksisterende vegkant med tilhørende kantsoner, og må i den videre driften ivaretas for å unngå ødeleggelse av relikthjordbiens leveområder her. Rent praktisk innebærer dette i fremtiden å unngå og utvide veien massene fraktes ut via, og beskytte vegkanten her fra ødeleggelse. Dersom forsiktighetssonen blir ivaretatt, er det lite trolig at utvidelse av masseuttaket vil påvirke forekomstene av relikthjordbie negativt.

Etter planutvidelsen er det nå lagt inn en hensynssone (H 560) i det aktuelle området.

Både grunneier og tiltakshaver er godt kjent med hvor biene holder til, og dette området vil ikke bli berørt av det nye uttaket, og heller ikke av aktiviteten inne på det øvrige området.

Ansatte er informert om forholdet, slik at hensynssonen blir kjent for alle, og ivaretatt på best mulig måte.

Prosjektet er vurdert etter naturmangfoldlovens paragraf 8-12 og prosjektet er vurdert til å ikke være i strid med forvaltningsmålene for naturtyper, økosystemer og arter.

Det er også verd å merke seg at rapporten sier at det er grusvirksomheten som har skapt bienes levested, og at opphør av virksomheten i fremtiden kan være en trussel mot arten.

Figur 19 Bienes tilholdssted

Virkning/konsekvens/ for naturmiljø: Ingen/ubetydelig konsekvens 0

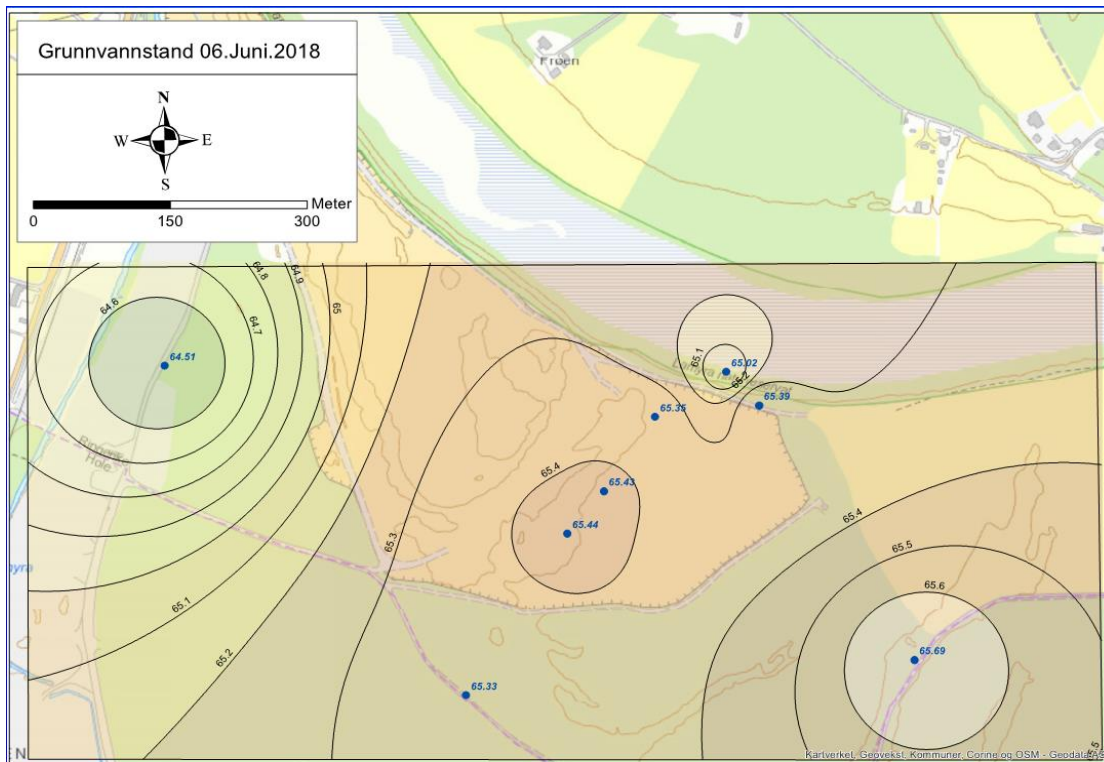
8.5 Hydrogeologi/Grunnforurensing

På grunn av uttaksområdets beliggenhet inntil Lamyra naturreservat, er det stilt krav om og utarbeidet en hydrogeologisk rapport. Rapporten er utarbeidet av Cowi. Som en konsekvens av utvidelsen av planområdet som også innebærer en økning av innfyllingsvolumet, har Cowi utarbeidet 2 nye fagutredninger for å vurdere om merbelastningen på arealet på grunn av innfyllingen av masser påvirker vannstrømmene, og avrenningen til Lamyra og grunnstabiliteten i området. Et utdrag fra rapporten er tatt inn her.

I foreliggende dokument vurderes tiltakets konsekvenser for grunnvann og vannstand i Lamyra.

Grunnforholdene er undersøkt for å få et bedre grunnlag for å vurdere konsekvensene av ønsket tiltak og for å få anslag av ressursgrunnlaget.

Det er gjort georadarmålinger for å få oversikt på løsmassefordelingen og det er satt ned brønner der det er logget grunnvannsnivå over tid. Samtidig med logging av grunnvannsnivå, er det også logget vannstand i Lamyra.

Figur 20 Borebrønnenes plassering

Vurdering av konsekvenser

Lamyra

Vannstanden i Lamyra ser ut til å korrespondere med grunnvannsnivået i området. I området ansees det ikke å være grunnvannsressurser som kan benyttes til storskala vannforsyning. Mot dypet blir løsmassene mer finkornet og får dermed lavere uttakskapasitet. Lokalt kan det forekomme lommer med mer egnet materiale mot dypet, men dette er ikke påvist i denne undersøkelsen. Det er elveavsatte løsmasser i et stort område. Dette ser ut til å være et stort sammenhengende grunnvannsmagasin. Grunnvannstand er styrt av nivå i elven. Det ble observert svært liten nedgang i grunnvannsnivå gjennom sommeren, dette antas å skyldes at grunnvannsmagasinet er stort og mates av nedbør og elveinfiltrasjon. Så lenge et masseuttak ikke går ned i grunnvannssonen og vann pumpes bort fra området, vil ikke det generelle grunnvannsnivået forandres. Det er vist at det foregår tilstrømming av grunnvann til Lamyra. Dette er grunnvann som trolig nydannes både i massetaket og i terrenget i sør. Ved utskifting av masser i området, vil grunnvannsforholdene lokalt kunne forandres. Tilføring av mer finkornet materiale vil føre til at grunnvannstanden bygger seg høyere opp. Den totale avrenningen er ikke vurdert til kunne endres som følge av dette. Den eventuelle endringen vil i tillegg kun gjelde et lite område i Lamyra sitt nedbørsfelt. Omfanget av dette tiltaket er lite i forhold til alle områdene der det er tilstrømming av grunnvann.

Vannkvalitet

Vannkvaliteten i Lamyra bør ikke endres. Dette vil likevel kunne skje i mindre skala hvis tilførte masser er forurenset. For å unngå dette er det viktig at det er god mottakskontroll på massene som tas imot. I 2014 ble det gjennomført en undersøkelse av vannkvaliteten i Lamyra. Undersøkelsen ble gjort etter en politianmeldelse mot Skaaret Landskap AS (Politiref. 12501668 408/14-13). I denne undersøkelsen ble det ikke avdekket forurensing til grunn eller vann. Bruk av maskinelt utstyr medfører alltid en risiko for søl og lekkasjer av primært oljerelaterte produkter. Ved utvidelse av anleggsområdet vil den potensielle risikoen

øke. Dette må kompenseres ved tiltaksplaner om uhell skulle skje. Uttaksnivået for løsmasser må begrenses til sonen over grunnvannet. Den umettede sonen som er viktig for å verne grunnvannskvaliteten vil være liten i et avgrenset tidsrom. Det tas ut masser ned til ønsket dyp, og deretter er det forventet at det fylles inn rene masser i kort tid etterpå. Dermed vil den umettede sonen igjen øke. Det anbefales også at grunnvannsnivå og kvalitet overvåkes ved bruk av brønnene Br1 til Br4. Disse brønnene er plassert i 26 LAMYRA-HYDROGEOLOGISK KONSEKVENSVURDERING AV MASSETAK ytterkant av tiltaksområdet og er egnet til å holde kontroll på hva som drenerer ut av området.

Andre konsekvenser

Georadarmålinger og boringer viser at det er sandige masser ned til minst 8 - 15 m dyp. Det er nå også gjennomført geotekniske undersøkelser for å vurdere stabiliteten i området som følge av innfyllingen av masser på området. Konklusjonen fra denne rapporten er positiv og sier:

«Det er fra tidligere oppbygget en haug på Lamoen Masseuttak ved Hønefoss. Sør og vest for haugen ønskes dagens anvendelse utvidet og området må derfor omreguleres. I forbindelse med denne omreguleringen anbefalte NVE Hønefoss kommune å be om utredning av områdestabiliteten ned mot Storevli i nordvest, hvilket er i trad med kravene i PBL og TEK 17. Hele området er under marin grense, og det er per definisjon risiko for forekomst av marin leire, noe som kan tilsi fare for omradeskred.

Det er gjort en geoteknisk gjennomgang og vurdering av de relevante skråninger på området. På bakgrunn av utførte georadarmålinger i området vurderes det, at de marine leirer er i såpass stor dybde, at det ikke er fare for å utvikle omradeskred i forbindelse med de skisserte aktivitetene i området. På bakgrunn av den geotekniske gjennomgangen av planene samt de gjorte vurderinger og beregning iht. NVE veileder 2014/7 konkluderes det, at områdestabiliteten for de beskrevne tiltak er ivaretatt, og at det på bakgrunn av de ulike tilgjengelige informasjonene ikke er fare for omradeskred pga. marine avsetninger.

Det anbefales å gjøre graving fort og i mindre seksjoner, samt med stabile utslag (>1:2). Den løpende gjeninnfylling heretter må ikke gjøres fort, men skal gjøres jevnt og over hele området, og ikke på en måte slik at skråningsutslag gjøres brattere enn 1:20.

Konklusjonene er gjeldende for det planomfang, det på tidspunkt for nærværende notatet er foreslått. Dersom det måtte skje endringer i planforslaget innen vedtakelse må vurderingene revideres.

Under de sandige massene forventes det marine avsetninger som silt og leire. Uttaket av løsmasser vil begrense seg til sonen over marine avsetninger. I hovedsak vil tiltaket være en utskifting av masser som ikke endrer den totale vektbelastningen på løsmassene i området».

Virkning/konsekvens/for hydrogeologien/ grunnforurensing og stabilitet:

Liten negativ konsekvens -1

8.6 Støyforurensing

Det er utarbeidet støyrapport med støysonkart som viser at støybildet er innfor forurensingsforskriftens grenseverdier. Støyberegningene er gjort med det maskinelle utstyret på flat mark. I realiteten er sikteanleggene og rullende materiell omgitt av lagerhauger av jord og sand som demper støynivået ytterligere.

Virkning/konsekvens/ støyforurensing: ingen/ ubetydelig konsekvens 0

8.7 Luftforurensing/ støv

Den største kilden til luftforurensning er støv fra jord og grus produksjonen (sikting/ harping) samt støvflukt fra grushaugene. Ved behov dempes støvflukten med vann.

Det er utført støvmåling som viser akseptable verdier, innenfor forurensingsforskriftens krav.

Virkning/konsekvens/ luftforurensing: ingen/ ubetydelig konsekvens 0

8.8 Rekreasjonsinteresser/ rekreasjonsbruk

Det er ikke registrert spesielle interesser for bruk av området til rekreasjon og friluftsliv. Det er imidlertid klart at området benyttes til turgåing, jogging, og ridning. Bruken av området til disse aktivitetene er avhengig av at området er skogbevokst. Når det nå har vært en hogst på deler av området, og at resten vil bli tatt i en nær framtid uavhengig av det søkte tiltaket, må arealet ses på som lite interessant som rekreasjonsområde. Etter at tiltaket er gjennomført vil det bli plantet ny skog, og arealene vil på sikt igjen kunne bli brukt til rekreasjon.

Virkning/konsekvens/ for rekreasjon/ friluftsliv: Liten negativ konsekvens -1

8.9 Trafikkforhold

Dagens situasjon

Fylkesvei 2854 har god standard på strekningen mellom anlegget og E-16 ved Botilrud. Det er også anlagt separat gang- og sykkelvei med belysning på hele strekningen, slik at trafikksikkerheten for myke trafikanter er godt ivaretatt. Fylkesveien er skiltet med en hastighet på 60 km/t frem til ca. 50 meter før avkjøringen til anlegget, hvor hastigheten er satt til 50 km/t. Etter at Kirkeskolen på Norderhov ble nedlagt fraktes skolebarna fra Helgelandsmoen med skolebuss til Benterud skole.

Fylkesvei 2854 har i henhold til Vegvesenets trafikk tall en ÅDT på rundt 2900 kjøretøy.

Fellesprosjektet opererer med en ÅDT på 1300/1400. Trafikken inn til anlegget varierer med tilgangen på masser, fra 0 biler pr. dag til toppdager på opp mot 100 biler.

Avkjøringsforholdene fra fylkesveien er oversiktlig og det er også anlagt en høyre forbikjøringslomme. Trafikkavviklingen i avkjøringspunktet oppfattes som lite problematisk, det er registrert en påkjørsel bakfra ved innkjøringen til anlegget (Ring Blad januar 2019)

Fremtidig situasjon

Foruten den naturlige forventede trafikkøkningen vil også ny E-16 med kryss på Helgelandsmoen virke inn på trafikkbildet. Trafikkberegninger utført av fellesprosjektet i forbindelse med planleggingen av ny E-16 og Ringeriksbanen viser også at med etablering av nytt kryss ved Helgelandsmoen vil redusere trafikken på fv 2458 i retning mot Botilrud/Hønefoss. Det presiseres fra Fellesprosjektet at dette er beregnede trafikk tall og at det ikke er utført kontinuerlige tellinger. De sier videre at modellberegningene viser, at det med ny E-16, og kryss på Helgelandsmoen, ikke vil gi noen reduksjon av betydning i trafikkmengden på fv 158 retningen mot Hønefoss.

Hensikten med denne trafikkvurderingen er hvorvidt det vil være behov for venstresvingfelt eller ikke i avkjøringen til anlegget fra Botilrud siden. Da det ikke endelig er tatt stilling til kryss eller ikke på Helgelandsmoen vurderes begge ovennevnte trafikk tall opp mot kravet om venstresvingfelt.

Figur 21 Fv 2854 ved innkjøringen til anlegget

Henvising til fellesprosjektets rapport:

<https://www.banenor.no/globalassets/documents/prosjekter/ringeriksbanen-og-e16/reguleringsplan/horingsdokumenter-reguleringsplan/teknisk-dokumentasjon-av-planforslaget/fagrappport-transport-og-trafikk.pdf>

Figur 22 Innkjøringen til anlegget med vekta

På bakgrunn av de ovennevnte trafikk tall gjøres en enkel venstresvingvurdering. Da det ikke er gjennomført hverken trafikk tellinger eller timetellinger er disse trallene skjønsmessig beregnet.

Max timetrafikk (A+B) er satt til 150 biler/ time for fellesprosjektets trafikk tall, og 300 biler/time for vegvesenets tall. Max biler i venstresvingen pr time (Bv) inn til anlegget er satt til 20 biler.

Disse tallene er satt inn i diagram fra Vegvesenets Håndbok V121, geometrisk utforming av veg- og gatekryss, for vurdering av behovet for venstresvingfelt.

Vegvesenets trafikk tall 2, og fellesprosjektets trafikk tall 1

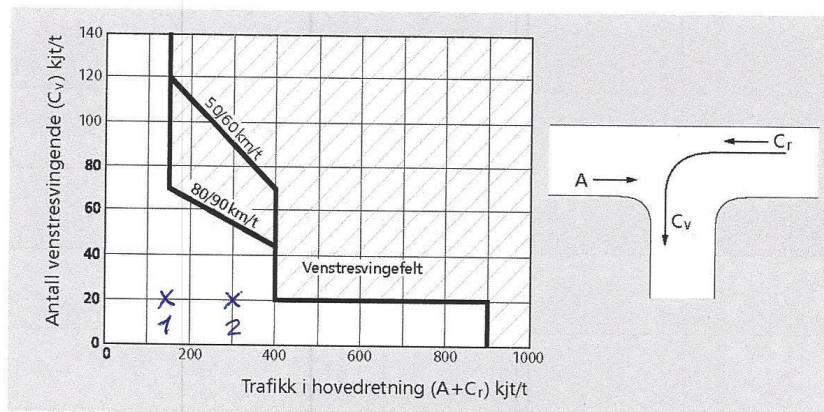
3.3 Venstresvingefelt

Separate venstresvingefelt er sikkerhetsmessig gunstig, særlig i T-kryss. Behov for og lengde av venstresvingefelt bestemmes ut fra kapasitet og avviklingsstandard.

Behov for venstresvingefelt

Venstresvingefelt bør etableres i henhold til Figur 3.6.

Håndbok N100 Veg- og gateutforming

Figur 3.6: Kriterier for vurdering av eget venstresvingefelt basert på trafikken i dimensjonerende time

Grunnlaget for kravene i Figur 3.6 er basert på sannsynlighet for at venstresvingende trafikk blokkerer for trafikk som skal rett frem.

Passeringslomme kan benyttes som et alternativ til venstresvingefelt ved utbedringsstandard.

Figur 23 Vurderingsskjema for venstresvingefelt

Konklusjon: Det er ikke behov for venstresvingefelt hverken med fellesprosjektets eller vegvesenets trafikk tall.

Virkning/konsekvens/ for Trafikkforholdene: Ingen/ubetydelig konsekvens 0

8.10 Barns interesser

Det er ikke registrert spesiell bruk av arealene til aktiviteter knyttet til barn. Barns bruk av arealene har nok vært i forbindelse med bruken til friluftsmål. Da området er helt flatt, og avskoget er det rimelig å anta at arealene nå er lite attraktive til turformål selv uten at det planlagte tiltaket blir gjennomført. Tiltaket vil forsinke fremtidig bruk av arealene med 10-15 år.

Virkning/konsekvens/ for barns interesser: Liten negativ konsekvens -1

8.11 Jordressurser/landbruk

Tiltaket berører ikke dyrket mark. Størstedelen av arealet er avskoget, og det resterende arealet står for tur til å bli avskoget. Tiltaket gjør at skogproduksjonen blir forskjøvet, «forsinket» med den tiden anleggsperioden varer, ca 10-15 år.

Virkning/konsekvens/ for Jordressursen: Ingen/ubetydelig konsekvens 0

8.12 Teknisk infrastruktur

Tiltaket betinger ingen endringer eller supplement i den eksisterende tekniske infrastrukturen, hverken når det gjelder vann, avløp eller veier og adkomst.

Virkning/konsekvens/ for infrastrukturen: Ingen/ubetydelig konsekvens 0

8.13 Økonomiske konsekvenser for kommunen

Tiltaket har ingen negative økonomiske konsekvenser (utgifter) for Ringerike kommune.

Virkning/konsekvens/ for kommunal økonomi: Ingen/ubetydelig konsekvens 0

8.14 Konsekvenser for næringsinteresser/ samfunn

Tiltaket har positive konsekvenser for både grunneier, tiltakshaver og samfunnet. Dette fordi arealene utnyttes til både uttak og innfylling av masser som samfunnet har stort behov for. Direktoratet for mineralforvaltning, som overordnet myndighet, uttrykker også ønske om en optimal utnyttelse av ressursen. Når arealene er tilbakestillt i henhold til godkjent driftsplan, starter skogproduksjonen igjen.

Virkning/konsekvens/ for næringsinteresser: Stor positiv konsekvens +3

8.15 Interessemotsetninger

Det er gjennom hørings og planprosessen ikke framkommet indikasjoner på interessekonflikter i området. Fagutredningene viser også at når tiltaket gjennomføres som planlagt blir både naboer og naturverdier lite berørt.

Virkning/konsekvens/ Interessemotsetninger: Ingen/ubetydelig konsekvens 0

8.16 Avveining av virkninger

Et hvert naturinngrep har større eller mindre konsekvenser for natur og samfunn. Ofte negative konsekvenser for naturen, og positive konsekvenser for samfunnet. I denne saken er de positive virkninger for samfunnet store, samtidig som de negative virkningene er akseptable.

Forutsetningen for at de negative virkningene kan sies å være akseptable, er at forslag og anbefalinger følges opp slik de er beskrevet i den hydrogeologiske rapporten og planbestemmelsene.

8.17 ROS-analysen

Både risikovurderingen og fagutredningen viser at det er den mulige grunnforurensningsfaren som gir tiltakets største risiko. Denne risikoen reduseres ved de tiltak som er skissert i fagrapport, planbeskrivelsen og planbestemmelsene. Øvrige risikofaktorer er beskjedne. Samlet sett anses tiltakets risiko å være innenfor akseptable grenser.

9. Innkomne innspill

9.1 Innkomne merknader ved varsling av planoppstart

Det er innkommet 9 kommentarer/ merknader til planinnspillet ved 1. gangs varsling/ annonsering.

Etter ny annonsering av utvidelsen av planområdet den 22.3.2019 er det innkommet 7 merknader/ innspill, fra Buskerud fylkeskommune, Statens vegvesen, Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE), Fylkesmannen i Oslo og Viken og Direktoratet for Mineralforvaltning, som alle også har kommet med innspill til første gangs varlingen. Nye merknader er fra Ringerike Idrettsråd og Eiliv Kornkveen.

Nr	Navn	Dato
1	Fylkesmannen i Oslo og Viken	20.3.18 og 11.4.19
2	Buskerud fylkeskommune	20.3.18 og 10.4.19
3	Statens vegvesen	28.2.18 og 25.3.19
4	Direktoratet for mineralforvaltning	27.2.18 og 12.4.19
5	Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	21.3.18 og 4.4.19
6	Ringerike kommune- Kommuneoverlegen	22.3.18
7	Hole kommune	3.4.18
8	Moe Gård/ Beate Moe Haugen Brørby	19.3.18
9	Pål Heimdahl	19.3.18
10	Eiliv Kornkveen	11.4.19
11	Ringerike Idrettsråd	11.4.19

9.2 Tiltakshavers kommentarer til merknadene

Oppsummering av uttalelser/merknader	Forslagsstillers kommentar
<p>1. Fylkesmannen i Buskerud</p> <p>Fylkesmannen ber om at forhold knyttet til landskap, naturmangfold, friluftsinnteresser, vassdrag, samt støy, støv og andre utslipp blir tilstrekkelig ivaretatt i tråd med nasjonale føringer. For å få en helhetlig plan for området anbefaler vi at planområdet blir utvidet til også å omfatte eksisterende uttak.</p> <p>Fylkesmannen har begrunnet dette med at uttaksområdet grenser inntil Lamyra naturreservat og at det er registrert flere rødlistede arter som er kritisk truet i</p>	<p>Vi mener at planen med bestemmelser slik de er utformet, ivaretar de innspill/ ønsker Fylkesmannen beskriver i sin uttalelse. Det er utarbeidet fire fagrapporter. Den hydrogeologiske rapporten vurderer og beskriver uttakets innvirkning på grunnvannsstrømmingen i uttaksområdet og områdene rundt, inklusive Lamyra. Konklusjonen er at tiltaket ikke i vesentlig grad vil påvirke grunnvannsstrømmene i og rundt tiltaket. Utviklingen vil overvåkes utover i uttaksperioden i et eget miljøovervåkningsprogram. Fagrapportene for</p>

<p>området. Fylkesmannen ber også om at vassdragsinteressene blir synliggjort og ivaretatt. Det samme gjelder overvann og avrenning fra området.</p> <p>Ved utvidet varsling viser Fylkesmannen til merknaden av 20.3.18 og gjentar spesielt forholdet Storelva, naturreservatet og det dokumenterte naturmangfoldet av nasjonal interesse.</p>	<p>naturmangfold og støy viser heller ikke uakseptable konsekvenser for naturmiljøet og/eller samfunnet. Det er også gjennomført arkeologiske undersøkelser. Se kommentarer til fylkeskommunen. Fagrapportene utarbeides av fagkyndig etter befaringer i området.</p> <p>Ved utvidelsen av planområdet er spesielt relikttjordbien ivaretatt med hensynssone.</p>
<p>2. Buskerud fylkeskommune</p> <p>Inne i planområdet er det registrert to kullgroper. Kullgroper er automatisk fredete kulturminner jf. Kulturminnelovens § 4b. Lidar-bilder fra området viser at det trolig i alle fall er ytterligere 2-3 kullgroper inne i planområdet som ikke er registrert. Vi må derfor foreta en registrering før vi kan uttale oss til planen. Vi viser til Lov om kulturminner §§ 8 og 9 om undersøkelsesplikten ved planlegging av offentlige og større private tiltak. Det er en fordel at registrering av automatisk fredete kulturminner foretas på varselstadiet for å unngå konflikter senere i planprosessen. Slike registreringer må foretas på bar og frostfri mark. Utgifter til slik granskning må dekkes av tiltakshaver jfr. Lovens § 10. I brev av 10.4.19 sier fylkeskommunen at det ikke er registrert automatisk fredete kulturminner i det utvidede planområdet, og at de derfor ikke har merknader til planutvidelsen</p>	<p>De utførte arkeologiske undersøkelsene viser at det registrert flere nye kullgroper innfor planområdet og to utenfor. Ei av de tidligere registrerte kullgropene er gått tapt. Kullgropene er lagt inn på plankartet og vil bli søkt frigitt i løpet av planprosessen.</p>
<p>3. Statens vegvesen</p> <p>Regulering av ny virksomhet medfører vanligvis økt trafikkbelastning i kryss og avkjørsler, og de trafikkmessige virkningene av planen må dokumenteres nærmere. Forholdet til kollektivtrafikk og trafiksikkerhet for myke trafikanter (herunder skoleveger) må avklares. I den grad planarbeidet medfører nødvendige endringer av veg – og</p>	<p>Utvidelsen i seg selv fører ikke til økt trafikkbelastning. Trafikkmengden styres av massetilgangen/ markedet. Hele veitraseen mellom E-16 og Lamoen har god standard med separat gang- og sykkelvei og belysning. Strekningen er ikke skolevei etter at Kirkeskolen ble nedlagt og barna fra Helgelandsmoen fraktes med buss til Benterud skole. Hastigheten på strekningen er 60 km/t til femti meter før avkjøringen til anlegget, hvor hastigheten er satt ned til 50 km/t.</p>

<p>trafikkforhold på riks –eller fylkesveger må dette tas vare på i planarbeidet. Trafikkanalysen må også belyse denne planen i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Andre reguleringsplaner i område. - Med og uten kryss på E16 på Helgelandsmoen. - Sammenheng med masseforvaltning og/eller begrensning i uttaksområdet. <p>Det er i dag er det en passeringslomme ved innkjøring til området. Denne løsningen er trolig ikke tilfredsstillende. Vegvesenet peker også på at planen må ivareta en tilfredsstillende overvannshåndtering, at byggegrenser til riks- og fylkesveger må overholdes og at tiltak for hindre tilsmussing av fylkesvegen må ivaretas. I brev av 25.3.19 peker vegvesenet på at utvidelsen berører fylkesveg 158, hvilke krav som det stiller til annet trafikkareal utenfor vegkant, og at frisktlinjer må tas inn i planen.</p>	<p>Utkjøringen fra anlegget til fv 158 er oversiktlig og dagens passeringslomme på høyre side fungerer fint. Trafikktall fra Fellesprosjektet viser at trafikken forbi anlegget ikke øker ved etableringen av ny E-16 med kryss på Helgelandsmoen. Det anses derfor ikke nødvendig med venstresvingfelt i avkjøringen til anlegget.</p> <p>Plangrensen er satt i senterlinjen av fv 158. Vegvesenets reguleringsplan, 0605_345, for FV 158, GS-veg Helgelandsmoen- Botilrud er kopiert inn i planen. Gang og sykkelvegen berøres ikke av planen. Frisiktlinjer er lagt inn i planen</p>
<p>4. Direktoratet for mineralforvaltning</p> <p>DMF er generelt positiv til at området reguleres til masseuttak. Dette er viktig for å sikre at alle interesser blir hørt og at det gjennomføres en forutsigbar og god utvikling for eksisterende drift. Det er viktig at ressursene utnyttes så optimalt som mulig, det vil si både i volum og kvalitet. Direktoratet viser også til regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging hvor det heter: Fylkeskommunene og kommunene sikrer tilgjengelighet til gode mineralforekomster for mulig utvinning, avveid mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser Behovet for og tilgangen på byggeråstoffer ses i en regional sammenheng. Når det gjelder konsekvensanalysens innhold peker direktoratet på viktigheten av å beskrive dagens situasjon samt å belyse temaene som:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geologiske strukturer i området. 	<p>Direktoratets ønsker er ivaretatt planprosessen. Grusressursen er ikke av beste kvalitet men godt egnet til jordproduksjon. Ressursen er totalt på ca. 7-800.000 m³. Avdekningsmassene vil bli benyttet til overdekning på arealene etter avsluttet innfylling. Konesjonssøknad i henhold til minerallovens bestemmelser med driftsplan blir utarbeidet når planvedtaket foreligger. I driftsplanen vil flere av de forholdene direktoratet er opptatt av fremkomme.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Estimert volum og antall år det planlegges drift. - Kvalitet på mineralressursene som skal tas ut. - Bruksområder og markedsutsikter. - Håndtering av eventuelle overskuddsmasser og deponi. <p>Viser til tidligere uttalelse 27.2.18.</p>	
<p>5. NVE</p> <p>Uttaksområdet ser ikke ut til å berøre vassdraget og verneområdet Lamyra direkte, men uttak av masser og endringer av grunnvannsnivået og –strømninger kan medføre endringer også utenfor planområdet. Det er positivt at det skal gjøres en hydrogeologisk undersøkelse. Det er store allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann. Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom grunnvanns- og vassdragsinteressene er godt nok ivaretatt i planen, jf vannressursloven §20. Vi viser også til vannressursloven §§ 8, 18, 44 og 45 med flere.</p> <p>I mail av 4.4.19 viser NVE til sitt innspill fra første ganga annonsering og ber om at deres innspill ivaretas i planen</p>	<p>NVE`s innspill er ivaretatt i den hydrogeologiske rapporten fra Cowi og flomsoner er innlagt i planen.</p>
<p>6. Ringerike kommune</p> <p>Kommuneoverlegen, miljørettet helsevern har tilsyn-, råd- og veiledningsansvar i henhold til Folkehelseloven kapittel 3 og tilhørende miljørettet helsevern forskrifter. Miljørettet helsevern omfatter faktorer i miljøet som direkte eller indirekte kan virke inn på helsen. Disse er fysiske, kjemiske, biologiske og sosiale miljøfaktorer, jf. Folkehelseloven § 8.</p> <p>Fagansvarlig for miljørettet helsevern har ikke hatt tid til å gå gjennom dokumentasjonen, men forutsetter at</p>	<p>Kommuneoverlegens innspill er ivaretatt gjennom de utredninger som er beskrevet i planbeskrivelsen og fagutredninger.</p>

helsemessig forsvarlighet legges til grunn for utvikling av området.	
<p>7. Hole kommune</p> <p>Hole kommune har ingen innspill til oppstart av planarbeidet eller merknader til forslag til planprogram. Vi ber om å bli tilskrevet når planforslaget legges ut til offentlig ettersyn.</p>	
<p>8. Moe Gård</p> <p>Ved utgraving av eksisterende grusmasser for et så stort areal kan dette bli et basseng og grunnvannsnivået vil da endre seg. Hvis det dannes et slikt basseng med grunnvann vil det medføre at grunnvannsstanden i nærliggende områder senkes slik at skog på vår eiendom (Mo gård (180/1) ikke vil ha samme mulighet til å finne vann.</p>	Viser til den hydrogeologiske rapporten
<p>9. Pål Heimdal</p> <p>Påstand om at grunnvannet ligger på 3.35 meter under terrenget, bekymret for støvflukt nå når skogen er fjernet og for vannet i naturreservatet.</p>	Den hydrogeologiske rapporten belyser disse problemstillingene. Støvflukt vil bli styrt av bestemmelsene i forurensningsforskriftens kap 30
<p>10. Eiliv Kornkveen</p> <p>Klager på tilgrising av gang og sykkelveien ved innkjøringen til anleggsområdet</p>	Bedriften må skjerpe sin feierrutiner i innkjøringssonen på og ved fv. 158
<p>11. Ringerike Idrettsråd</p> <p>Idrettsrådet kjenner ikke til at det foreligger noen o-kart for området og har ingen innvending mot den foreslåtte planen.</p>	

9.3 Innkomne merknader ved 1. gangs utleggelse av planen på høring

KOMMENTARER TIL HØRINGSUTTALELSENE

Plan ID: 0605- 436

Detaljregulering for Lamoen

Liste over uttalelser

Nr	Navn	Dato
1	DSB-Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	6.6.19
2	Statens vegvesen	18.6.19
3	Riksantikvaren	21.6.19
4	Buskerud fylkeskommune/ kulturminner	5.7.19
5	Direktoratet for mineralforvaltning	16.7.19
6	Hole kommune	8.8.19
7	Fylkesmannen i Buskerud	20.8.19
8	Buskerud fylkeskommune	22.8.19
9	Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	28.8.19
10	Ringerike Orienteringslag	7.8.19

Oppsummering av uttalelser	Forslagsstillers kommentar	Rådmannens kommentar
<p>1. DSB</p> <p>DSB peker på at det er Fylkesmannen som har det overordnede ansvaret for å ivareta samfunnssikkerheten i plansaker.</p>		
<p>2. Statens vegvesen</p> <p>SV synes plankartet er utydelig og at det er vanskelig å se detaljer som frisktlinjer, de ulike veiformålene. De mener også at planen mangler byggelinje og en sikringsone mot fylkesveien</p>	<p>Vegvesenets synspunkter innarbeides i planen. Det lages et utsnitt i kryssområdet for å synliggjøre detaljene bedre.</p>	

<p>3. Riksantikvaren Riksantikvaren finner etter en samlet vurdering at detaljreguleringsplan for utvidelse av grustak på Lamoen, kan godkjennes uten vilkår om arkeologiske utgravninger av de omsøkte automatisk fredete kullgropene, før tiltak etter planen realiseres, jf. vedlagte reguleringskart. Følgende tekst bes tatt inn i bestemmelsene. «Det er ikke stilt vilkår om arkeologiske undersøkelser forbundet med dispensasjonen av de berørte automatisk fredete kullgropene, id 45397, 243356, 243357, 243358 og 243362, som er markert som Bestemmelsesområde #1 - #5 i plankartet»</p>	<p>Riksantikvarens krav til ny tekst i bestemmelsen tas inn.</p>	
<p>4. Fylkeskommunen/ Kulturminner Har i hovedsak viderefremidlet Riksantikvarens synspunkter</p>		
<p>5. Direktoratet for mineralforvaltning. Direktoratet er opptatt av at bestemmelsene ikke i for stor grad skal binde opp driften og avslutningen av uttaket, da det er forhold som blir ivarettatt av direktoratet gjennom driftsplan. De anbefaler videre at følgende bestemmelse tas inn: <i>«Drift skal skje i henhold til bestemmelser i mineralloven med gjeldende forskrifter, samt vilkår i tillatelse etter loven. Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) er myndighet etter mineralloven».</i></p>	<p>Direktoratets forslag til bestemmelse tas inn i planbestemmelsene. Vi registrerer for øvrig at mange andre myndigheter har ønsket om hvordan driften og avslutningen skal være. Konesjonssøknaden med driftsplan vil vise alle detaljene. Driftsplanen vil bli forelagt fylkesmann, fylkeskommune og kommunen til uttalelse før konsesjon gis.</p>	

<p>6. Hole kommune Hole kommune har oversendt følgende vedtak i plan- og miljøstyret:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. En eventuell utvidelse av masseuttaksområdet på Lamoen forutsetter at ny E16 er bygd med kryss på Helgelandsmoen. De stiller videre spørsmål vedr de oppgitt trafikktall i planbeskrivelsen. 2. Allerede avsatte og igangsatte områder for masseuttak bør utnyttes før det åpnes for nye områder. 3. Evt. Nye områder for masseuttak bør avklares gjennom planprosessen som er igangsatt med kommunedelplan for massehåndtering. 4. En eventuell utvidelse av masseuttaksområdet på Lamoen må gjøres på en måte som ikke påvirker de hydrogeologiske forhold i området på en negativ måte. 5. En eventuell utvidelse av masseuttaksområdet på Lamone bør skje trinnvis for å kunne ha kontroll med evt. Negative påvirkninger for lokalmiljøet, grunnvann og naturverdiene. 	<p>Denne plansaken er forankret i planavklaring i formannskapet og godkjent planprogram hvor også Hole kommune er hørt. I høringen til planprogrammet sier Hole kommune: «Hole kommune har ingen innspill til oppstart av planarbeidet eller merknader til forslag til planprogram». De oppgitt trafikktallene i planbeskrivelsen er gitt av Fellesprosjektet. Det er utarbeidet en hydro-geologisk rapport som innfyllingen av masser skjer etter. Innfyllingen av masser vil skje i henhold til godkjent driftsplan.</p>	
<p>7. Fylkesmannen i Buskerud Fylkesmannen i Buskerud varsler innsigelse til planforslaget og uttrykker seg slik: Ut fra nasjonale og internasjonale miljøverdier fremmer vi innsigelse til planforslaget for manglende innarbeiding av avbøtende tiltak mot naturreservatet i form av en vegetasjonsskjerm rundt uttaket. Videre må dagens uttaksområde innlemmes i planen for å sikre en helhetlig plan og istandsetting av dette området. Den delen av planen som inngår i naturreservatet må bli tatt ut av planen. Når det gjelder hensynet til</p>	<p>Fylkesmannens synspunkter tas til etterretning og følgende avbøtende tiltak bygges inn i planen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Det anlegges fangdammer for å kontrollere eventuell overflateavrenning fra området. Fangdammene etableres lengst sør på arealet, med godt fall fra nord for å unngå avrenning mot Lamyra. 2. Vegetasjonsskjermen rundt anlegget utvides til 25 meter mot nord/Lamyra. For øvrig 	

<p>den kritisk truede arten relikthjordbie, mener vi at dette området må reguleres til naturvernformål eller annet grøntformål med tilhørende bestemmelser som sikrer dette naturområdet og arten.</p>	<p>mener tiltakshaver 25-meters kravet er urimelig da disse områdene ligger inntil skogsarealer eller dyrket mark. En vegetasjonsskjerm på 25 meter vil også redusere uttaksvolumet med ca. 20 %, hvilket synes urimelig.</p> <p>3. Relikthjordbiens vern styrkes med at området reguleres til naturvernformål med egne bestemmelser.</p> <p>4. Dersom det er areal som berører Naturreservatet tas de ut av planen.</p> <p>Det synes lite hensiktsmessig av hensyn til fremdriften på dette stadiet i prosessen å innlemme det gamle mottaksområdet i planen. Vi foreslår at det lages en samlet avslutningsplan for begge områdene, slik at tilbakefyllingen/ revegeteringen kan ses i sammenheng. Denne planen hører naturlig hjemme i driftsplanen, men for å imøtekomme fylkesmannen blir det laget et profil med høydeangivelser.</p>	
<p>8. Buskerud fylkeskommune</p> <p>Fylkeskommunen peker på det forhold at planen ikke er forankret i overordnede planer og kommunedelplan for massehåndtering nevnes i den sammenheng. Fylkeskommunen er videre opptatt av tilbakeføringen av området, avslutningshøyder, tverrsnitt og forurensning. Det pekes også på at kartet ikke er påført høyder.</p>	<p>Dette planarbeidet startet opp før kommunedelplanen var vedtatt og planen måtte derfor en ekstra runde i formannskapet og det måtte lages planprogram som var på høring. For øvrig er fylkeskommunen inne på elementer som kommer i driftsplanen; mengder, snitt og estimert avslutnings-tidspunkt. Da både masser ut og masser inn er avhengig av markedet er det imidlertid umulig å si når sandressursen</p>	

	er uttatt og innfyllingen avsluttet.	
<p>9. NVE- Norges vassdrags- og energidirektorat</p> <p>NVE mener det må inn en bestemmelse som ivaretar at uttaket ikke går lavere enn 0,5 meter over grunnvannstanden.</p> <p>NVE støtter Fylkesmannens innsigelse om at bredden på vegetasjonsbeltet rundt uttaksområdet må økes.</p> <p>NVE anbefaler at det gjøres en vurdering av områdestabiliteten før vedtak av planen.</p>	<p>Planbestemmelsene har allerede i formulering om at uttaket skal ikke gå dypere enn min 0,5 m over grunnvannstanden.</p> <p>Vegetasjonsbeltet økes til 25 m mot nord. Rundt det øvrige arealet opprett opprettholdes 5 meters beltet. Se kommentar til Fylkesmannens merknad.</p> <p>Områdestabiliteten vurderes før sluttbehandlingen av planen.</p>	
<p>10. Ringerike Orienteringslag</p> <p>O-laget mener området er viktig for friluftslivet.</p> <p>På bakgrunn av ovenstående ber Ringerike o - lag om at planene om utvida grusuttak på Lamoen stoppes.</p> <p>Alternativt bør planarbeidet stoppes til en har gjort en totalvurdering av nærfriluftslivsområder i Ringerike, og særlig erstatningsarealer for tapte friluftslivsområder som følge av E 16 og Ringeriksbanen.</p> <p>Dersom en mot vår anbefaling likevel vedtar utviding av grusuttaket, ber vi om at det settes klare krav om tilbakeføring av området til landbruks - , natur - og friluftslivsområde etter anleggsperioden.</p>	<p>Søndre del av det planlagte uttaksområdet er vurdert i friluftslivsplan for Ringerike som er under arbeid.</p> <p>Området er verdisatt som C-verdi, hvor A-verdi er høyest rangert og D- er lavest rangert</p> <p>Arealene er i planen planlagt tilbakeført til LNF område og vil derfor etter endt uttak kunne benyttes til friluftslivsformål.</p>	

9.4 Innkomne merknader til begrenset høring

KOMMENTARER TIL HØRINGSUTTALELSENE fra begrenset høring november 2019

Plan ID: 0605- 436

Detaljregulering for Lamoen

Liste over uttalelser

Nr	Navn	Dato
1	Bane Nor	1.11.19
2	DSB-Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	6.11.19
3	Direktoratet for mineralforvaltning	8.11.19
4	Hole kommune	11.11.19
5	Statens vegvesen	12.11.19
6	Buskerud fylkeskommune/ kulturminner	19.11.19
7	Fylkesmannen i Oslo og Viken	19.11.19
8	Barnerepresentanten i Ringerike	Ikke datert
9	NVE	21.1.2020

Oppsummering av uttalelser	Forslagsstillers kommentar	Rådmannens kommentar
1.Bane Nor Ingen kommentar da baneprosjektet ikke er berørt av	OK	
2.DSB Ingen kommentar da Fylkesmannen ivaretar saken	OK	

<p>3.Direktoratet for mineralforvaltning Direktoratet er positiv til at eksisterende uttak- og innfyllingsområde innlemmes i planen. De er også positiv til å øke skjermingssonen mot Lamyra som krevd av Fylkesmannen, men støtter forslaget til plan på at skjermingssonen for øvrig bør være som planlagt på 5 meter + vegareal. Dette av hensyn til en best mulig utnyttelse av ressursen.</p>	<p>Planforslaget er i tråd med Direktoratets ønsker</p>	
<p>4.Hole kommune Positiv til utvidelsen av området. Ønsker større skjermingsarealer, min 20 meter, samt at eksisterende område skal være avsluttet før uttak/ innfylling i det utvide uttaksområdet igangsettes.</p>	<p>En økning av skjermingssonen til 20 meter vil redusere uttaket med ca.15% (100000m³) og gjøre prosjektet marginalt. Innsynet til området er i dag svært beskjedent. Da behovet for sandressursen er stort, vil det ikke være mulig å vente med uttak til eks område er avsluttet og revegetert. Da eksisterende område nå er innarbeidet i planområdet, vil det også foregå en mer-innfylling i dette området, etter at ny plan er vedtatt. Det vil også være behov for innfylling i både gammelt og nytt område avhengig av massenes kvalitet og beskaffenhet.</p>	
<p>5. Statens Vegvesen Det nye plankartet synes å ha tatt hensyn til de fleste av våre tidligere merknader ved offentlig ettersyn. Planforslaget mangler frisiktsoner i avkjørselen mot gående og syklende på gang-/sykkelvegen. Her bør det settes av frisiktsoner på minst 3x 40 m til hver side for avkjørselen.</p>	<p>Innarbeides i planen</p>	
<p>6.Fylkeskommunen/ Kulturminner Ingen nye innspill utover det de har sagt tidligere.</p>	<p>Tidligere innspill er innarbeidet i planforslaget</p>	

<p>7.Fylkesmannen i Buskerud Fylkesmannen i Buskerud varsler innsigelse til planforslaget og uttrykker seg slik: Ut fra nasjonale og internasjonale miljøverdier fremmer vi innsigelse til planforslaget for manglende innarbeiding av avbøtende tiltak mot naturreservatet i form av en vegetasjonsskjerm rundt uttaket. Videre må dagens uttaksområde innlemmes i planen for å sikre en helhetlig plan og istandsetting av dette området. Den delen av planen som inngår i naturreservatet må bli tatt ut av planen. Når det gjelder hensynet til den kritisk truede arten reliktojordbie, mener vi at dette området må reguleres til naturvernformål eller annet grøntformål med tilhørende bestemmelser som sikrer dette naturområdet og arten. Det er avholdt et avklaringsmøte med Fylkesmannen hvor Ringerike kommune og tiltakshaver/ konsulent deltok. Møtets konklusjoner er innarbeidet i planforslaget.</p>	<p>Fylkesmannens synspunkter tas til etterretning og følgende avbøtende tiltak bygges inn i planen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Det anlegges fangdammer for å kontrollere eventuell overflateavrenning fra området. Fangdammene etableres lengst vest og sør på arealet, med godt fall fra nord for å unngå avrenning mot Lamyra. 2.Vegetasjonsskjermen rundt anlegget utvides til 27,5 meter mot nord/Lamyra. For øvrig mener tiltakshaver 27,5-meters kravet er urimelig da disse områdene ligger inntil skogsarealer eller dyrket mark. En vegetasjonsskjerm på 27,5 meter vil også redusere uttaksvolumet med ca. 20 %, hvilket synes urimelig. 3.Reliktojordbiens vern styrkes med at området reguleres til naturvernformål med egne bestemmelser. 4.Areal som berører Naturreservatet tas de ut av planen. 5. Dagens innfyllingsområdet legges inn i planen. 	
<p>8.Barnerepresentanten i Ringerike Da Ringerike formannskap behandlet sak (59/19), lyder vedtakets punkt 5; Før 2. gangs behandling skal det foreligge plan for tilbakeføring og revegetering av det totale arealet</p>	<p>Utarbeidede snitt viser hvordan arealene skal tilbakeføres og revegeteres til landbruksformål. Ytterligere detaljering vil fremgå av driftsplanen.</p>	
<p>9. NVE NVE er sier det er positivt at kommunen har fulgt opp deres ønske om en</p>	<p>Minsteavstand (0,5 m) til grunnvann er innarbeidet i bestemmelsene.</p>	

<p>stabilitetsvurdering av det økte innfyllingsvolumet. De tar den utarbeide rapporten til etterretning. De peker videre på viktigheten av at kravet til at minsteavstand mellom uttak og grunnvannet på 0,5 meter tas inn i bestemmelsene.</p> <p>De støtter videre Fylkesmannens krav om økt sikringssone mot Lamyra.</p>	<p>Sikringssonen mot Lamyra er øket til 27,5 meter.</p>	
---	---	--

10. Avsluttende kommentar/ Tiltakshavers vurdering

Tiltakshaver har som driver av anlegget på Lamoen de siste 24 årene god kjennskap til forholdene på og rundt området. Det være seg Lamyra naturreservat, grunnvannet, biene og trafikken. Grusressursen er godt egnet til det formålet som er tiltakshavers hovedprodukt, jord av ulik kvalitet, til ulike formål. Behovet er stort, dagens ressurs er tømt, og det er derfor viktig at nye ressurser kan tilføres markedet. Tiltakshaver mener å ha løst storsamfunnets krav i planprosessen på en tilfredsstillende måte, og ser fram til å ta de nye arealene i bruk.